

به‌فهمای سیاسی در انقلاب آموزشی

همین برشهاست .

اهداف کلی

از نظر کلی می‌توان اهداف این انقلاب را در دو کلمه خلاصه کرد: **رهائی** ، **سازندگی** .

منظور از رهائی عبارتست از ایجاد زمینه و امکانات برای نجات نسل از سلطه‌های سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی بیگانه نجات از ظلم و ستم از جهل و خرافات از خودمداری و خودپسندی ، از اسارت تمایلات نژادپرستانه ، از انحصار طلبی ها ، فردگرایی ها ، بی بندوباری ها ، ضعفها نقصانها ، بیرون آوردن اندیشه از بن-بست ها .

و منظور از سازندگی عبارتست از: رشد و پرورش شخصیت انسانی ، آماده ساختن

در هر انقلاب و ایجاد و تحولی اهداف و نقطه نظرها باید معلوم باشد ، تا مسئولان جامعه و مجریان برنامه بدانند که دست افراد ابواب جمعی خود را گرفته و از کدام نقطه به کدام مقصد می‌خواهند آن‌ها را برسانند ، دیدگاه‌شان در زمینه‌های سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی و فرهنگی چیست ؟ چه مشی و ضوابط جدیدی را پذیرفته و چه اصولی را می‌خواهند بر جامعه حاکم کنند؟ انقلاب آموزشی نیز از این قاعده کلی مستثنی نیست . مسئولان آموزش و پرورش کشور ، مصلحان و مربیان ، باید بوضوح بدانند ، چه اهدافی را تعقیب می‌کنند ، چه روش و ارزشیاتی را در امر تربیت قائلند ؟ و آنچه را که ما در این بخش مورد بحث قرار می‌دهیم یافتن پاسخهایی برای

است سالم بر اساس معیارهای مکتبسی ،
خلاق ، شکوفا ، فارغ از طبقه استثمارگر
و استثمارشونده ، در حرکت بسوی کمال ،
معرفت ، استقلال ، آزادی ، تکمیل فضائل
وحدت ، تعادل و توازن ، تعاون ، تکامل
و تعاضد اجتماعی و ...

موضع افراد در برابر هم موضع کمک ،
حساسیت به سرنوشت دیگران ، درک مردم ،
احترام به کرامت انسانی ، در صدد اهتمام
به رفح نیاز مردم ، حمایت از مظلومان ،
معارض با ظالمان ، چون عضوی از بشریت ،
در کنار و کمک کار هم و حتی پذیرش رنج خود ،
برای راحتی دیگران است .

در برخوردها روابط بر اساس رحمت ،
عفو ، خیرخواهی ، گذشت ، ایثار ، توصیه
بخیبر ، دعوت بخیبر ، دعوت به حق ، داشتن
سعه صدر در برابر مخالفان ، مؤدب ،
متواضع ، بدون پذیرش ذلت ، آماده مذاکره
و تفاهم ، برکنسار از تعدی و تعرض ،
عیبجویی ، خصومت بی حساب و ...
است .

در جنبه نظامی ، چون در اسلام دفاع از
خود و دین خود و نیز موطن و مسکن اسلامی
واجب است هدف ، آگاهی از راه و رسم
نظامی و حتی تلاش به تربیب افراد متخصص ،
ایجاد زمینه برای تحکیم استخوان بندی
نیروی دفاعی ، آموزش نظامی تقویت بدن
برای این امر است .

در جنبه قضائی هدف ، پروردن افرادی
است که عادل باشند ، و بین دیگران به
سال بیست و یکم شماره ۱

فرد برای برخورد صحیح با مسائل و حوادث ،
در اختیار گرفتن سرنوشت خویش ، از توه
به فعل در آوردن امکانات فطری ، آگاه
ساختن به قوانین اندیشیده ، پرورش انسان
هائی مؤمن به ارزشهای عالی ، حرکت در
مسیر بسوی کمال و تعالی ، متمهد و متفکر ،
عاقل و توانا ، متوجه ارزش و کرامت
انسانی ، در طریق نصیبت و تقوی ، در
جستجوی سعادت خود ، با توجه به سعادت
جامعه ، مهاجر و مجاهد ، متمهد و صادق ،
علاقمند به عدل ، قسط ، استقلال ، کمال ،
معرفت ، اداره و وظایف اجتماعی و سیاسی ،
پذیرش مسئولیت ، در کنترل قرار دادن
اعضاء و تمایلات نفسانی ثابت و مقاوم در
برابر مصائب ، محقق ، قاطع ، در جستجوی
حقیقت بجای کسب قدرت از طریق دستیابی
به حکمت و بینش و ایجاد رابطه و وحدت
در عقیده و عمل و بیان و ...

تفصیل اهداف

از دیدی تفصیلی می توان اهداف انقلاب
آموزشی را به هدفهای اجتماعی ، سیاسی ،
اقتصادی فرهنگی و معنوی دسته بندی کرد
که ما بارعایت اختصار درباره هر کدام از
آنها بحث می کنیم .

۱- هدفهای اجتماعی:

در این قسمت باید از جامعه مورد نظر ،
موضوع ها ، نوع برخوردها ، جنبه های
نظامی ، قضائی ، عاطفی ، نظارت اجتماعی
سخن گفت .

در زمینه جامعه ، هدف ، ایجاد جامعه ای

عدالت دآوری کنند ، دوستدار حق و عدل باشند بفتح حق رأی دهند اگرچه به زبان خود وبستگانش باشد .

در جنبه عاطفی هدف را تحت کنترل- در آوردن و آن را براساس مکتب جهت دادن است ، غرض پرورش افرادی است که خشم خویش را فروبندند و در گذرنده از مردم . برای خدا دوست بدارند و برای خدا دشمن بدارند ، متابعت هوی نکنند ، از شدت غضب بخدا پناه ببرند .

• و بالاخره در جنبه نظارت اجتماعی ، غرض پروردن افرادی است که نسبتها به سالم سازی خود بلکه به سالم- سازی محیط نیز بپردازند ، بای نظمسی ، با قانون شکنی مخالفت نمایند ، ناظر اعمال و رفتار واقوال هم باشند و بکوشند جامعه را از پلیدیها دورنگه دارند .

۴- هدفهای اقتصادی

از اهداف مادی تربیت دوهدف مهم و اساسی است : یکی پرورش فرد برای زندگی در جامعه و دیگری داشتن شغل و حرفه ای لایق . هدف اقتصادی تربیت افراد برای رسیدن بمرحله خود کفائی جامعه در صنعت ، فنون ، کشاورزی ، نظامی و... است بگونه ای که بتوان کشور اسلامی را بوجهی نیکو اداره کرد .

تأمین استقلال اقتصادی که استقلال سیاسی را هم در پی خواهد داشت و موجب رهائی از سلطه اقتصادی ابرقدرتها ، نجات از استعمار خواهد شد .

مکتب اسلام

از دیگراهداف ، یافتن قدرت برای آباد کردن زمین ، استخراج منابع زیرزمینی و روی زمینی ، بهره مندی از وقت برای کار و تلاش مثبت و مشروع ، ایستادن بر روی پای خود ، قدرت بهره مندی از مواهب و نعمتها ، توزیع عادلانه بهره ها ، منع از کتز ، و جمع آوری سرمایه بدون استفاده اجتماع از آن ، خودداری از استثمار دیگران ، گرفتن زربازوی افتادگان و... است .

اقتصاد در اینجا وسیله است نه هدف ، هر کس در گروسی و تلاش خود می باشد ، از درآمد خود ، تنهایی تواند استفاده مشروع کند . در اموال خود سهمی برای محرومان قائل گردد ، به موقع از انفاق خودداری نکند ، استعداد انجام کاری بدنی با فکری ، متناسب ، خلقت داشته باشد .

۳- هدفهای سیاسی

مهمترین هدف در این زمینه احیاء بیداری است ، چون سرنوشت هیچ قومی عوض نخواهد شد جز آنکه خود آن مردم آگاهانه برای نجات خود برخیزند .

رهائی سیاسی از سلطه های اجانب در جنبه های گوناگون مورد نظر است بدون اینکه از دامی رهائشوند و بدام دیگر افتند ، از غرب بگریزند به شرق پناه آورند ، بهمانگونه که سلطه جوئی محکوم می شود زمینه بگونه ای فراهم می گردد که سلطه پذیری هم محو شود . وانسانها خواستار استقلال و آزادی شوند .

به تقویت روح علمی ، ارزیابی عادات و آداب و سنن ، تکمیل آن اهداف مهم تربیت در این زمینه است ، در این انقلاب سعی بر این است که از تقلیدهای کورکورانه بر حذر باشیم ، دیده‌های شرق و غرب را نادیده نمی‌گیریم ، ولی تسلیم بی‌چون و چرای آن‌هم نمی‌شویم ، هر نقطه مثبتی که در مکتب و فلسفه‌ای باشد باید پذیرا شد ، بدون اینکه گرایش مثبت یا منفی بی‌حساب باشد .

از دیگر اهداف در این زمینه پرورش ذوق هنری ، احیای جنبه‌های ابداع و ابتکار در فرد ، پرورش قدرت منطق و استدلال ، دادن آگاهی‌های اساسی از مفاهیم تاریخ ، زمان و مکان علائم و سمبول ، کنایات و استعارات و ... است ، در سایه این تلاش می‌خواهیم فردی را از جهل به علم و از خامی به پختگی و کمال برسانیم .

۵- اهداف معنوی

در جنبه معنوی هدف پرورش افرادی است باتقوا ، مسلمان ، پرهیزگار ، متعهد و مسئول ، در صدد کسب ارزشهای عالی ، در حرکت بسوی کمال ، حکمت ، عدل نیکوئی ، ابدیت ، در صدد نزدیک شدن به خدا و رحمت او ، علاقتند به لقایش ، در نگاه که همه ابعاد او را به فعلیت برساند .

هدف این است که آدمی به تلاش در راه خدا و ادا شود ، به زیبایی بینهایت عشق بورزد ، در طریق جلب تعالی روحی باشد ، آماده قرب

سال بیست و یکم شماره ۱

احساس مسئولیت در جنبه دریافت و اجرای عدل ، استفاده از تمام ظرفیت وجودی برای تکمیل جهان ، مبارزه با استعمار و استعمار ، و استثمار بصورت قدیم و جدیدش جزو این اهداف است که تعقیب خواهد شد . روابطیما بین در جنبه داخلی بصورت برادری و تقاهم و در جنبه خارجی بر اساس رعایت حق و عدالت است .

کوشش دستگاه تربیتی ، این است که زمینه را برای خیرخواهی عمومی و کلی بشرفراهم آورند و رعایت قسط و احسان با اجانبی که با مردم و مکتب ما درگیری پیدا نمی‌کنند و قصدی برای ایذاء مردم مردم ندارند در اسلام مورد نظر است و البته وصول به همه اهداف بخصوص در رابطه با آزادی و استقلال ، مورد نیاز به رشد سیاسی ، امکان تجزیه و تحلیل و قضاوت خواهد بود .

۴- هدفهای فرهنگی

هدف ، دادن آگاهی‌های لازم به افراد در زمینه فکر ، فلسفه ، دانش ، ادبیات ، هنر ، آداب و رسوم ، و سنن اندیشیدن است و بالا بردن سطح فرهنگ قادر کردن فرد به ارزیابی و انتقال میراث فرهنگی ، شناخت و شناساندن جهان ، عظمت آفرینش ، نعمتهای خداوندی از دیگر هدفهاست .

در اهداف دیگر ، انتقال و توسعه دانشها ، مهارت‌ها ، تجدیدنظر در آنچه که داریم ، نگهداری و حفظ میراث ، کوشش به تکامل سعی در یافتن اصول و قوانین حیات ، توجه

دراختیار گذاردن امکانات رشد و تکامل
از طرف مسئولان جامعه :

- فراهم آوردن محیط سالم و آرام
توسط دولت .

- از میان برداشتن موانع پیشرفت و
تکامل به هر شکلی و صورتی که وجود دارد .

- ایجاد پیوند و الفت بین خانه و
مدرسه ، اهداف و عمل ، جامعه و مدرسه .

- بسیج همه ارگانها ، سازمانها ،
نیروها برای ساختن و بعمل در آوردن جامعه

از طریق اصلاح نسل کنونی ، و بازسازی
نسل بزرگسال

منابع اهداف

همانگونه که در بحثهای گذشته ذکر شد،
ما در این بحث فشرده سعی کردیم اهداف
تربیت را از دو منبع اساسی قرآن و سنت
و روایات اهل بیت ، امری که از سوی
پیامبر (ص) بدان سفارش شدیم استخراج
نمودیم ، گرچه متن آیه و یا حدیثی را
ذکر نکردیم ولی کوششها متوجه این امر
بود ، که هر جمله و عبارتی مستند به آیه ای
از قرآن و یا سخنی از معصوم و یا عملی از
آنان باشد . شك نیست در آنچه که عقل
عقلا تأییدش کند و مخالف با قرآن و سنت
نباشد ما را باکی نیست که از آن هم استفاده
نمائیم .

لقای حق باشد ، خدا را ناظر بر
اعمال خود بداند ، به اطاعت امر او
پیردازد ، در برابر عظمتش متواضع
باشد .

از لحاظ وحی آفرینش انسان به منظور
عبادت خدا انجام گرفته و آن غوطه ور شدن
در حقیقت ، طی مراحل تکامل ، یافتن تعالی
و جلب رضای حق است و تربیت باید این هدف
را تأمین کند .

هدف این است که هر فردی اصل و منشاء
الهی خود را از یاد نبرد و حضور خدا را
در همه جا ، درک کند ، در اوضاع و احوالی
زندگی کند که لازمه فطرت و طبع او باشد ،
جز خدا را نپرستد ، جز از او کمک نخواهد
و با استفاده از رابطه اش با آفریدگار به بهبود
مداوم رابطه های انسانی و اعتلای سطح
اخلاقی جامعه پیردازد .

و بالاخره هدف معنوی این است که گفتار
و رفتار و نیت افراد تحت کنترل در آید ،
انسانی ساخته شود خداگونه ، متخلق به
اخلاق الهی ، و در سایه آن رسیدن به
زندگی مادی و معنوی بهتر و داشتن سلوکی
که مورد رضای خداوند است .

در طریق وصول به اهداف

برای وصول به اهداف باید به این نکات
توجه شود :

امیر مؤمنان علی (ع) فرمود :

اتق الله الذی لا بد لك من لقاؤه ولا مستهی لك دونه : از خدائی
که سرانجام در دادگاه عدل او محاضر خواهی شد و مسیر توبه سوی
اوست بپرهیز !

از خدا
بترس

مکتب اسلام